

Etkili İletişimin Temelleri

Etkili iletişimde bireyler önemsenme, kabul edilme, değer görme, güven ve aidiyet duygularını hissetmek ister. Öğretmen-öğrenci iletişimde bu duyguları koşulsuz kabul ve saygı, içtenlik ve açıklık ile empati oluşturur. Etkili iletişim yöntemlerini benimsemiş bir öğretmen; öğrencileriyle olumlu bir ilişki kurar, öğrencilerinin derse olan ilgi ve motivasyonunu artırır. Benlik saygısının artırır. Etkili sınıf yönetimini sağlar. Okul-veli iş birliğinin sağlanmasında anahtar rolünde yer alır. Öğrenci, veli ve diğer paydaşlarla yaşanabilecek sorunların çözümünü kolaylaştırır.

Koşulsuz Kabul ve Saygı

Öğrencilerin bireysel farklılıkların olabileceğinin farkında olmak, öğrencileri kendine has özellikleriyle değerlendirmektir.

İçtenlik ve Açıklık

Öğrencilere karşı dürüst olup duygu ve düşüncelerine güvene dayalı olarak ifade etmektir. Örneğin, bir konu hakkında yeterince bilgi sahibi değilseniz "Bilmiyorum, senin için öğrenebilirim" demekten çekinmeyin. Öğrenci ile güven duygusunu oluşturacaktır.

Empati

Kendinizi diğer insanların yerine koymaya; düşüncelerini ve duygularını anlamaya çalışmaktır. Ne beklerdim? Ne düşünürdüm? Ne hissedirdim? Ne yapardım? sorularını sorarak öğrenciyi, veliyi veya karşıdaki iletişimde bulunan kişiyi anlamaktır.

Sen-Ben Dili

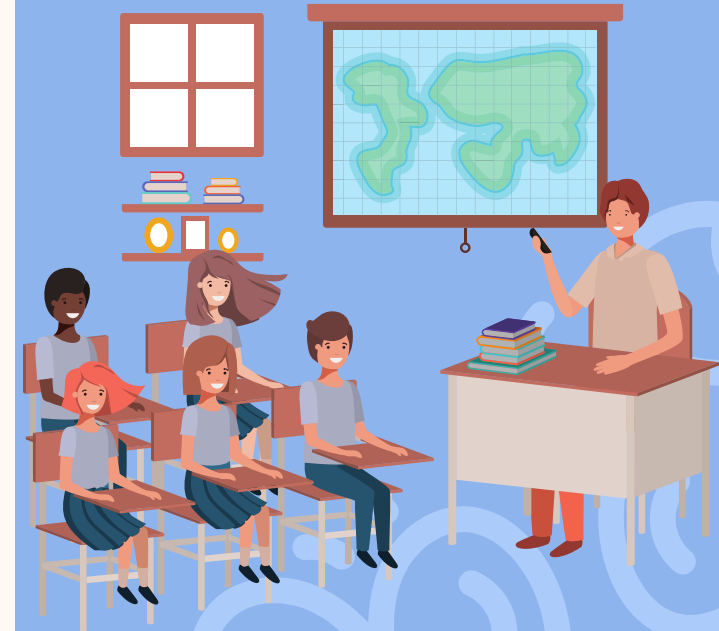
Sen dilinde durum/konu hakkında karşıdaki kişiyi suçlayıcı ifade şeklidir. Suçlama içerir ve karşıdaki kişi doğal olarak savunmaya geçer.

Ben dilinde ise duygu ve düşünceleri açıklayan ifade şeklidir. Bu ifade şekliyle karşıdaki birey incitilmez fakat birey kendi mesajını da vermiş olur. Duygu ve yapılması istenen davranış belirtilerek konuşulmalıdır.

Beden Dili

Öğrencilerin beden diliyle anlatmak istedikleri dikkatle gözlemlenmelidir. Öğrencinin tırnak yemesi, kaygı ve korkusunu; kalemin arkasını ısırması bilgi eksikliğini, gözünü kaçırması utangaçlığını, ayaklarının baktığı yön, onun ilgilendiği yönü göstermesi gibi anlamlara gelebilir. Bunlar fark edilerek gerekli iletişim kurulmalıdır.

İLETİŞİM BEÇERİLERİ ÖĞRETMEN BROŞÜRÜ

Öz Saygı Geliştirici Dil Kullanma

Öğrencilerle İletişimde Öneriler

- Öğretmenin öğrenci ile etkili bir iletişim oluşturabilmesi için öğrencinin içinde bulunduğu gelişim dönemi özelliklerini bilip öğrenciden uygun beklentiler oluşturması gerekmektedir.
- Öğretmen sınıfta öğrencilerini destekleyici, onları kabul edici bir yaklaşım sunduğunda çocuğun diğer bireylerle de iyi ilişkiler kurmaya çalıştığı gözlemlenecektir.
- Her öğrencinin ismi ile hitap edilmelidir. İsmi öğrenen öğretmene öğrenci ayrıca saygı duyar ve öğretmenin onu sevdiğini kabul ettiğini düşünür.
- Öğretmen öğrenci ile ilk tanıştığı andan sonra sınıf içinde öğrencilerin birbiri ile, öğrencinin öğretmeni ile nasıl konuşması ve davranması gerektiğinin kuralları belirtilmelidir.
- Duygulara değil, davranışlara sınır getirilmelidir.
- Öğrencinin sorununu kendi sorunu gibi hissetmeli, ama kendi sorunu olmasına izin vermemelidir, kendi kimliğini korumalıdır.
- Nazik ve kibar konuşmalı, göz kontağı kurmalı ve sözel olmayan mesajlara dikkat etmeli.

Velilerle İletişimde Öneriler

- Görüşme ortamını iyi yönetin çünkü; beden diliniz, veli ile göz temasınız, veliye hitap şekliniz etkili iletişimin başlatılmasında önemli bir yere sahiptir.
- Geç kalma ve geç gelme konularında aile ile iletişime geçin.
- Size yönlendirilen sıkıntılar sizin alanınız dışındaysa ilgili makama yönlendirin! Sizin kontrolünüz dahilindeyse konuyla ilgileneceğinizi ifade edin, konuyu takip edip geri dönüş sağlayın.
- Öğrenciniz hakkında, velisinden öğrenmek istediğiniz bilgiyi karşınızdaki kişiyi tedirgin etmeden, en etkili ve zarif biçimde sormaya özen gösterin!

- Velilerle iletişimde hitap tarzına dikkat edin. Örneğin; abla, abi, sen gibi ifadeleri kullanmaktan kaçının.
- Cevaplarınız kısa ve tutarlı olsun. Uzun ve gereksiz açıklama yapmayın, daha fazla ayrıntı istenip istenmediğini sorun.
- Okul idaresi ile işbirliği ve ortak tutuma özen gösterin.
- Gerekli olduğunda gerekli makamlardan yardım, öneri isteyin.

Öğrenci-öğretmen iletişiminde kullanılan dil çok önemlidir. Öğretmen, öğrencisine herhangi isim takma veya etiketlemekten kaçınarak isimleriyle hitap ederek konuşmalıdır. Öğrenciye karşı bir eleştiride bulunulacaksa öğrencinin kişiliği yerine yaptığı davranışa göre somutlayıcı olacak şekilde yapılmalıdır. Örneğin; "Ödevin çok baştan savma yapılmış" yerine "Ödevinde yanlışların var. Yanlış yaptığın yerlerin altını çizerek doğrularını belirttim", "Çok tembelsin" yerine "Ödevlerinin zamanında yapmıyorsun." gibi ifadeler kullanılmalıdır. Eleştiri gibi övgü de yerinde çok fazla kullanılmadan davranış değişikliğini oluşturacak şekilde davranışa yönelik kullanılmalıdır.

Duyguları Kabul Etme ve Yansıtma

Öğrenci, öğretmen ile bir paylaşımda bulunduğu yorum yapmadan, yargılamadan dinlenmelidir. Öğrenciyi anladığını belirten cümleler kurulması gerekir. Örneğin; "Hiç arkadaşım yok" diyen öğrenciye, "Olur mu hiç? Arkadaşların seni seviyor, sen yanlış hissediyorsun" demek yerine, "Hiçbir gruba ait olmadığını hissediyorsun, oldukça üzülüyorsundur." gibi cümleler kurularak öğrencinin anlaşıldığı hissettirebilir.

